

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ИНСТИТУТ УПРАВЛЕНИЯ
И СОЦИАЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ**

Кафедра социальной работы и реабилитологии

**ГРЕЧИХА
Яна Сергеевна**

**ДЕТСКО-РОДИТЕЛЬСКИЕ ОТНОШЕНИЯ КАК ФАКТОР ШКОЛЬНОЙ
АДАПТАЦИИ ПЕРВОКЛАССНИКОВ**

Дипломная работа

Научный руководитель:
магистр гуманитарных наук,
старший преподаватель Т. И. Станкевич

Допущена к защите

«__» _____ 2015 г.

Зав. кафедрой социальной работы и реабилитологии
кандидат медицинских наук, К.Э. Зборовский

Минск, 2016

РЕФЕРАТ

Дипломная работа на тему “Детско-родительские отношения как фактор школьной адаптации первоклассника”.

Перечень ключевых слов: детско-родительские отношения, младший школьный возраст, адаптация, социально-психологическая адаптация, семья.

Объем работы: 71 страницы, 5 рисунков, 1 таблица, 46 источников литературы, 5 приложения.

Цель исследования – изучить взаимосвязь детско-родительских отношений и социально-психологической адаптации первоклассников.

Объект исследования – социально-психологическая адаптация первоклассников.

Методы исследования: специализированный опросник «Карта наблюдений» Л.Стотт (адаптация Г.Л.Исуриной, В.А.Мурзенко, 1979), «Тест - опросник родительского отношения» (ОРО) А.Я.Варга, В.В.Столин, 1995 г.

Все результаты, полученные при проведении исследования обрабатывались с помощью непараметрического метода математической статистики (коэффициент корреляции r -Спирмена).

Теоретическая значимость исследования определяется тем, что конкретизированы основные положения психологической теории адаптации применительно к первоклассникам. Полученные результаты показали наличие взаимосвязи между успешностью социально-психологической адаптации ребенка младшего школьного возраста и характером детско-родительских отношений.

Практическая значимость исследования состоит в том, что полученные результаты могут применяться не только в работе дошкольных образовательных учреждений, но и в процессе подготовки специалистов в области работы с детьми младшего дошкольного возраста.

Видимое корреляционное соотношение имеется только между двумя шкалами: «Враждебность к взрослым» – «Принятие-отвержение» и «Враждебность к взрослым» – «Кооперация». Исходя из чего, можем сделать вывод, что существует обратная взаимосвязь между этими двумя видимыми шкалами, то есть выражается общее эмоционально-положительное (принятие) отношение к ребенку с явным стремлением взрослых к сотрудничеству с ребенком, проявление с их стороны искренней заинтересованности и участие в его делах. Особенности детско-родительских отношений входят в систему социальных факторов школьной адаптации первоклассников. Качественные особенности изучаемых факторов препятствуют, либо способствуют успешности школьной адаптации первоклассников.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца на тэму "Дзіцяча-бацькоўскія адносіны як фактары школьнай адаптацыі першакласніка".

Аб'ём працы: 72 старонкі, 5 малюнкаў, 1 табліца, 46 крыніц літаратуры, 4 прыкладанні.

Пералік ключавых слоў: дзіцяча-бацькоўскія адносіны, малодшы школьны ўзрост, адаптацыя, сацыяльна-псіхалагічная адаптацыя, сям'я.

Мэта даследавання вывучыць ўзаемасувязь дзіцяча-бацькоўскіх адносін і сацыяльна-псіхалагічнай адаптацыі першакласнікаў.

Аб'ект даследавання сацыяльна-псіхалагічная адаптацыя першакласнікаў.

Метады даследавання: спецыялізаваны апытальнік «Карта назіранняў» Л.Стотт (адаптацыя Г.Л.Ісурінай, В.А.Мурзенка, 1979), «Тэст - апытальнік бацькоўскіх адносін» (АБА) А.Я.Варга, В.В.Столін, 1995.

Усе вынікі, атрыманыя пры правядзенні даследавання апрацоўваліся з дапамогай непараметрычнага метаду матэматычнай статыстыкі (каэфіцыент карэляцыі r-Спірмена).

Тэарэтычная значнасць даследавання вызначаецца тым, што канкрэтызаваны асноўныя палажэнні псіхалагічнай тэорыі адаптацыі дачыненні да першакласнікаў. Атрыманыя вынікі паказалі наяўнасць ўзаемасувязі паміж паспяховасцю сацыяльна-псіхалагічнай адаптацыі дзіцяці малодшага школьнага ўзросту і характарам дзіцяча-бацькоўскіх адносін.

Практычная значнасць даследавання складаецца ў тым, што атрыманыя вынікі могуць прымяняцца не толькі ў працы дашкольных адукацыйных устаноў, але і ў працэсе падрыхтоўкі спецыялістаў у галіне працы з дзецьмі малодшага дашкольнага ўзросту.

Бачнае карэляцыйнае суадносіны маецца толькі паміж двума шкаламі: «Варожасць да дарослых» - «Прыняцце-адкіданьне» і «Варожасць да дарослых» - «Кааперацыя». Зыходзячы з чаго, можам зрабіць выснову, што існуе зваротная ўзаемасувязь паміж гэтымі двума бачнымі шкаламі, то ёсць выяўляецца агульнае эмацыйна дадатнае (прыняцце) стаўленне да дзіцяці з відавочным імкненнем дарослых да супрацоўніцтва з дзіцем, праява з іх боку шчырай зацікаўленасці і ўдзел у яго справах. Асаблівасці дзіцяча-бацькоўскіх адносін ўваходзяць у сістэму сацыяльных фактараў школьнай адаптацыі першакласнікаў. Якасныя асаблівасці вывучаюцца фактараў перашкаджаюць, альбо спрыяюць паспяховасці школьнай адаптацыі першакласнікаў.

ABSTRACT

Work on "Parent-child relationship as factors of school adaptation of first-graders."

Scope of work: 71 pages, 5 figures, 1 table, 46 literature sources, 4 annexes.

List of key words: parent-child relationship, a first grader, primary school age, adaptation, elementary school, family, school adaptation factor, hostility to adults, cooperation, control.

The purpose of research - to examine the relationship of parent-child relations, and social and psychological adaptation of first-graders.

The object of study - social and psychological adaptation of first-graders.

Methods: a specialized questionnaire "Card observations" D.Stott (adaptation G.L.Isurinoy, V.A.Murzenko, 1979), "Test - Questionnaire Parental attitudes" (ORI) A.Ya.Varga, V.V.Stolin 1995.

All the results obtained in the study were processed using non-parametric statistical methods (correlation coefficient r -Spearman).

The theoretical significance of the study determined that fleshed out the basic provisions of the psychological theory of adaptation in relation to first-graders. The results showed a relationship between the success of social and psychological adaptation of children of primary school age and the nature of the parent-child relationship.

The practical significance of the study is that the results can be applied not only in the pre-school educational institutions, but also in the process of training in working with children of preschool age.

The apparent correlation between the ratio has only two scales: "The hostility to adults" - "The adoption-rejection" and "hostility to adults" - "Cooperation". Based on that, we can conclude that there is an inverse relationship between the two visible scales, that is expressed by the general emotionally positive (adoption) attitude to the child with the clear desire of adults to cooperate with the child, expression from them genuine interest and involvement in its affairs. Osobennosti parent-child relationships are included in the system of social factors of school adaptation of first-graders. The qualitative features of the studied factors inhibit or promote successful school adaptation of first-graders.